

Ondt i tænderne har social slagside.

Hvordan gør vi det bedre?

Landskonference 10 oktober 2019

Ole Hovgaard
Tandlæge ph.d.
Institut for Odontologi og Oral sundhed
Aarhus Universitet

Arbejdsgruppens sammensætning

Sundheds- og ældreministeriet (4):

Sundhedsstyrelsen (2):

Finansministeriet (2):

Erhvervsministeriet (1).

Beskæftigelsesministeriet (2)

Udlændige- og Integrationsministeriet (1)

Tidsplan fremlagt 28. februar 2018

- Drøftelse af kortlægningen: **Inden sommerferien 2018**
- Overordnet drøftelse modeller: **Efteråret 2018**
- Udarbejdelse af samlet forslag til organisering af voksentandplejen: **Primo 2019**

Sammensætningen af Dialog- og inddragelsesforum

- *Danske Regioner*
- *KL*
- *Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen*
- *Tandlægeforeningen*
- *Praktiserende Tandlægers Organisation*
- *Ansatte Tandlægers Organisation*
- *Danske Tandplejere*
- *Tandlægeskolerne*
- *Ældresagen*
- *Danske Patienter*
- *Danske Handicaporganisationer*
- *Forbrugerrådet*
- *Rådet for Socialt Udsatte*

Den politiske aftale - 4 præmisser for indholdet af en ny tandplejemodel:

- understøtte og udbygge den gode tværfaglige forebyggelsesindsats
- understøtte bedre overgange mellem børne- og ungetandplejen og voksentandplejen
- understøtte social lighed i tandplejen
- understøtte lavere og mere rimelige priser i tandplejen.

Den politiske aftale - 2 krav til økonomien.

- det generelle niveau for brugerbetaling må ikke stige
- modellen skal kunne realiseres inden for den nuværende økonomiske ramme for regionernes tilskud til behandling på tandlæge- og tandplejerklinikker (2018: 1,4 mia. kr.).

Arbejdsgruppen skal levere 4 produkter:

1. Kortlægning af eksisterende tandplejeordninger
2. Analyse af tandplejen i udvalgte lande
3. Analyse af konkurrenceforhold i den danske tandlægebranche

4. Forslag til model for den fremtidige voksentandpleje

Kortlægning af tandplejeordninger i Danmark:

Kortlægningen har fokus på emner som f.eks.:

- Juridisk forankring (lovgrundlaget)
- Målgruppen
- Hvilke fagprofessioner leverer ydelser?
- Har udlændinges adgang til ordningen?
- Hvilke ydelser giver ordningen ret til?
- Udgiften på landsplan i 2017.
- Er der løbende effektmålinger for ordningen?
- Hvilke barrierer eller udfordringer ligger der i ordningen?

14 tandplejeordninger i Danmark

(rød tekstfarve angiver de 9 mest relevante ordninger for sårbare og socialt udsatte borgere):

1. **Voksentandpleje.** Personer over 18 år.
2. **Børne- og ungdomstandpleje.** Personer under 18 år
3. **Omsorgstandpleje.** Personer med nedsat førlighed eller vidtgående fysisk eller psykiske handicap
4. **Specialtandpleje.** Sindslidende og psykisk udviklingshæmmede
5. **Regionstandpleje.** *Patienter med lidelser, der ubehandlet medfører varig funktionsnedsættelse*
6. **Særordninger: tilskud til visse patientgrupper** (Sjøgrens sygdom, kræftpatienter, medfødte sjældne sygdomme, tandproteser ved ulykkesbetingede tandskader og tandskader forårsaget af epileptiske anfald)
7. **Hjælp til sygebehandling. Lov om aktiv socialpolitik §82** Udgifter til tandbehandling, der ikke kan dækkes af anden lovgivning, hvis ansøgeren ikke har økonomisk mulighed for at betale udgiften.
8. **Rettighedsbaseret tilskud til tandpleje. Lov om aktiv socialpolitik §82a.** Tilskud til betaling for tandbehandling til personer, som modtager ydelser efter loven sv.t. integrationsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælpsniveau.
9. **Personligt tillæg (Bekendtgørelse af lov om social pension, §14).** Folkepensionister, hvis økonomiske forhold er særligt vanskelige.
10. **Det almindelige helbredstillæg (Bekendtgørelse af lov om social pension, §14a og Bekendtgørelse om førtidspension m.m. §18).**
11. **Det udvidede helbredstillæg (Bekendtgørelse af lov om social pension, §14a stk 4 og Bekendtgørelse om førtidspension §18, stk 4).**
12. **Tandplejeordninger i tilknytning til kriminalforsorgen**
13. **Tandplejeordninger til asylansøgere, udlændinge uden lovligt ophold, nyankomne flygtninge og indvandrere.**
14. **Tandpleje til værnepligtige**

De 14 tandplejeordninger forankring:

5 ministerier

- Sundheds- og ældre ministeriet
- Beskæftigelsesministeriet
- Justitsministeriet
- Udlændinge- og Integrationsministeriet
- Forsvarsministeriets

6 lovområder:

- Sundhedsloven
- Lov om aktiv socialpolitik
- Lov om social pension
- Retsplejeloven og Straffuldbyrdelsesloven
- Integrationsloven og Udlændingeloven
- Finansloven

14 tandplejeordninger i Danmark

(rød tekstfarve angiver de 9 mest relevante ordninger for sårbare og socialt udsatte borgere):

1. **Voksentandpleje.** Personer over 18 år.
2. **Børne- og ungdomstandpleje.** Personer under 18 år
3. **Omsorgstandpleje.** Personer med nedsat førlighed eller vidtgående fysisk eller psykiske handicap
4. **Specialtandpleje.** Sindslidende og psykisk udviklingshæmmede
5. **Regionstandpleje.** *Patienter med lidelser, der ubehandlet medfører varig funktionsnedsættelse*
6. **Særordninger: tilskud til visse patientgrupper** (Sjøgrens sygdom, kræftpatienter, medfødte sjældne sygdomme, tandproteser ved ulykkesbetingede tandskader og tandskader forårsaget af epileptiske anfald)
7. **Hjælp til sygebehandling. Lov om aktiv socialpolitik §82** Udgifter til tandbehandling, der ikke kan dækkes af anden lovgivning, hvis ansøgeren ikke har økonomisk mulighed for at betale udgiften.
8. **Rettighedsbaseret tilskud til tandpleje. Lov om aktiv socialpolitik §82a.** Tilskud til betaling for tandbehandling til personer, som modtager ydelser efter loven sv.t. integrationsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælpsniveau.
9. **Personligt tillæg (Bekendtgørelse af lov om social pension, §14).** Folkepensionister, hvis økonomiske forhold er særligt vanskelige.
10. **Det almindelige helbredstillæg (Bekendtgørelse af lov om social pension, §14a og Bekendtgørelse om førtidspension m.m. §18).**
11. **Det udvidede helbredstillæg (Bekendtgørelse af lov om social pension, §14a stk 4 og Bekendtgørelse om førtidspension §18, stk 4).**
12. **Tandplejeordninger i tilknytning til kriminalforsorgen**
13. **Tandplejeordninger til asylansøgere, udlændinge uden lovligt ophold, nyankomne flygtninge og indvandrere.**
14. **Tandpleje til værnepligtige**

Følger efter strålebehandling:

Analyse af tandplejen i udvalgte lande:

Analyse af tandplejen i Sverige, Norge, England, Tyskland og Nederlandene.

Bl.a. fokus på:

- Lovgivning
- Konkurrence- og prisforhold
- Kriterier for og sammensætning af tilskud
- Modeller for styring af de offentlige udgifter
- Prisniveau samt effekten af tandplejeordningen

Rapport august 2018.

Det nationale forsknings- og analysecenter for velfærd (VIVE)

Analyse af konkurrenceforhold:

Analyse af konkurrenceforhold.

Arbejdsgruppen skal analysere forhold, der kan øge konkurrencen.

Notatet har bl.a. fokus på:

- Barrierer for øget konkurrence på tandlægemarkedet
- Pris- og indtjeningsforhold i tandlægebranchen
- Forskellige selskabsmodeller i tandlægebranchen

NOTAT

Indhold

1.	Leverance C - analyse af konkurrenceforhold, herunder ejerskab og prisfastsættelse.....	2
1.1.	Sammenfatning og konklusioner.....	6
1.2.	Pris- og indtjeningsforhold i tandlægebranchen.....	7
1.2.1.	Priserne i tandlægebranchen.....	7
1.2.2.	Lønomsninger i tandlægebranchen.....	10
1.2.3.	Tandlægebranchens virksomhedsindtjening.....	12
1.3.	Virksomhedsstyper i tandlægebranchen.....	14
1.4.	Regulatoriske barrierer.....	16
1.5.	Betydningen af nye aktører i tandlægebranchen.....	18
1.5.1.	Pris.....	19
1.5.2.	Tilfredshed, patientklager og tilsyn.....	21
1.5.3.	Åbningstider.....	22
1.5.4.	Effektivitet.....	23
1.6.	Barrierer for aktive patienter.....	23
1.6.1.	Kvalitet af behandlinger.....	24
1.6.2.	Kvalitet som beslutninger.....	24
1.6.3.	Prissammenligning og prisgennemsigtighed i den danske tandlægebranche.....	28
1.6.4.	Kvalitetshensyn og gennemsigtighed i den danske tandlægebranche.....	30
1.7.	Opgaveglidning.....	31
1.7.1.	Arbejdsstyrken.....	33
1.7.2.	Ydelser.....	35
1.7.3.	Autorisations- og virksomhedsforhold.....	36
1.7.4.	Snitflader mellem tandlæger og tandplejere.....	36
1.7.4.1.	Tandplejeres virksomhedsområde.....	36
1.7.4.2.	Tandplejeres journalføring.....	37
1.7.4.3.	Tandplejeres videregivelse og indhentning af patienters helbredsoplysninger.....	38
1.7.4.4.	Tandplejeres adgang til Det Fælles Medicinkort (FMK).....	38

Udkast til rapport november 2018.

Arbejdsgruppen i Sundheds- og ældre ministeriet.

Notat om Tand- og mundsygdomme hos voksenbefolkningen.

Notatet samler op på data om tandsundheden hos voksne borgere.

Fokus på:

- Tandtab
- Karies
- Marginal parodontitis
- Data vedr. særligt udsatte befolkningsgrupper
- Forventningen til udviklingen i tandsundheden og behandlingsbehovet.

Input til det videre arbejde:

Nedsæt en regulær tandplejekommission så Folketinget får et mere solidt beslutningsgrundlag for valget af en ny tandplejemodel.

Kommissionen skal arbejde ud fra de 6 overordnede krav, et enigt Folketing har nedfældet i den politiske aftale fra 28. februar 2018.

Kommissionen skal sammensættes ud fra tandplejefaglige, sundhedsøkonomiske og sundhedsorganisatoriske kompetencer.

Kommissionen skal inden årsskiftet 2020/2021 fremlægge sine forbedringsforslag til en ny model for voksentandplejen i Danmark.

Input til det videre arbejde:

Med hensyn til at skabe social lighed i tandsundhed bør Tandplejekommissionen have fokus på forhold som:

- større opsøgende indsats til de grupper, der ikke selv kan udnytte tandplejetilbuddene
- styrkelse af det tværfaglige samarbejde omkring tandpleje til borgere med særlige behov
- mest mulig sundhed for pengene
- størst mulig enkelhed i tandplejetilbuddenes opbygning
- mere enkle adgangsveje for borgerne til de særlige tilskudsordninger
- at de kriterier, der anvendes ved bevillingstildeling i kommuner og regioner, bringes i overensstemmelse med den forskningsbaserede faglig viden vi har i dag.

Tak for opmærksomheden